

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **D. M. N.**, zast. Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem, se sídlem Ovenceká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 1. 2017, č. j. 60 Az 46/2016 – 15,

t a k t o :

- I.** Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 1. 2017, č. j. 60 Az 46/2016 – 15, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II.** Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta Mgr. Filipa Schmidta **se určuje** částkou 4114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Rozhodnutím ze dne 5. 12. 2016, č. j. OAM-165/LE-LE05-LE05-2016, zastavil žalovaný řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „*zákon o azylu*“), neboť shledal žádost žalobce nepřipustnou podle § 10a písm. e) zákona o azylu.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného u Krajského soudu v Plzni žalobou, která byla krajskému soudu doručena dne 23. 12. 2016. Krajský soud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „*s. ř. s.*“), odmítl, neboť shledal, že neobsahuje žádný žalobní bod a současně se jedná o vadu neodstranitelnou. Konstatoval, že žalobní tvrzení uvedená v žalobě nelze považovat za žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Soud nevyzval žalobce k odstranění vad žaloby spočívající v úplně absenci žalobních bodů, neboť rozhodnutí žalovaného bylo žalobci doručeno dne 9. 12. 2016, lhůta k podání žaloby a k jejímu případnému rozšíření (doplnění) o dosud neuplatněné body skončila

dne 27. 12. 2016 (v rozsudku je nesprávně uvedeno 27. 2. 2016, pozn. NSS). Žaloba byla krajskému soudu doručena dne 23. 12. 2016. Vzhledem k tomu, že následující tři dny připadaly na víkend, resp. svátek, a den 27. 12. 2016 byl posledním dnem pro podání žaloby, nebylo dle soudu v jeho technických ani administrativních možnostech, vyzvat žalobce k odstranění vad žaloby. Absence jakéhokoliv žalobního bodu se tak podle krajského soudu stala neodstranitelným nedostatkem podmínek řízení, proto žalobu odmítl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností a navrhl jeho zrušení spolu s vrácením věci k dalšímu řízení.

Stěžovatel napadá usnesení krajského soudu v plném rozsahu; především namítá, že pro odmítnutí žaloby nebyly dány procesní podmínky a s ohledem na situaci stěžovatele a okolnosti případu se měl krajský soud pokusit o odstranění vady, kterou žaloba stěžovatele trpěla. Stěžovatel nerozporuje, že žaloba neobsahovala dostatečně konkretizovaný žalobní bod ve smyslu judikatury Nejvyššího správního soudu, ale namítá, že žaloba obsahovala žalobní bod ve smyslu § 71 písm. d) s. ř. s, který v určitých obrysech určoval rozsah soudního přezkumu. V tomto kontextu odkázal stěžovatel na konkrétní judikaturu Nejvyššího správního soudu. Žaloba kromě citace paragrafů obsahovala námitky k postupu správního orgánu v řízení, resp. napadeném rozhodnutí a stěžovatel je proto toho názoru, že žaloba, byť v „nejhrubších obrysech“, obsahovala žalobní body. Krajský soud měl proto stěžovatele postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzvat k opravě nebo odstranění vad.

Dále stěžovatel namítl, že i pokud by byla podána blanketní žaloba, měl krajský soud stěžovatele vyzvat k doplnění žaloby, byť by mohl k takové opravě stanovit pouze „zbývající“ lhůtu k podání žaloby. Vzhledem ke skutečnosti, že zástupce stěžovatele disponoval datovou schránkou, mohl krajský soud buď dne 23. 12. 2016 nebo dne 27. 12. 2016 takovou výzvu učinit. Stěžovatel v této souvislosti poukázal na nedostatečnou délku lhůty pro podání žaloby, která je v daném případě zkrácena na pouhých patnáct dní, a rovněž nelze odhlédnout od skutečnosti, že stěžovatel je cizinec a byl zajištěn. Stěžovatel k uvedenému odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 15/2010, resp. na nález Ústavního soudu Pl. ÚS 17/09 ze dne 1. 12. 2009.

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i usnesení soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Žaloba stěžovatele se opírala toliko o výčet jednotlivých ustanovení správního řádu a zákona o azylu a jejich citaci, nebyla věcně projednatelná, a krajský soud proto důvodně shledal, že nespĺňovala náležitosti stanovené § 71 odst. 1 písm. c), d) s. ř. s. V podrobnostech odkázal žalovaný na své vyjádření k žalobě. Správný byl podle žalovaného rovněž závěr krajského soudu o nedostatku časového prostoru pro výzvu k odstranění vad podání, v této souvislosti žalovaný upozornil na odpovědnost žalovaného za zvolený procesní postup včetně toho, že žaloba byla podána na konci lhůty stanovené pro její podání. K uvedeným argumentům žalovaný odkázal na judikaturu správních soudů, resp. Ústavního soudu. V případě, že Nejvyšší správní soud neshledá důvody pro odmítnutí kasační stížnosti, navrhuje žalovaný její zamítnutí pro nedůvodnost.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

pokračování

Po shledání přípustnosti kasační stížnosti a splnění ostatních podmínek řízení se Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou, zda stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a je tedy přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s. Vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany se zdejší soud podrobně věnoval v řadě svých rozhodnutí, např. v usnesení ze dne 26. dubna 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, případně v usnesení ze dne 4. května 2006 č. j. 2 Azs 40/2006 - 57, dostupném z www.nssoud.cz. V rozhodnutí posledně zmiňovaném dospěl k závěru, že „případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.“ Právě taková zásadní pochybení Nejvyšší správní soud zjistil v daném případě v postupu krajského soudu; kasační stížnost proto posoudil jako přijatelnou.

Pokud jde o samotný procesní postup krajského soudu, Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích opakovaně uvedl, že není povinností soudu v případech, kdy žaloba neobsahuje žádný žalobní bod, vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. za situace, kdy by doplnění žaloby ve lhůtě vyplývající z § 71 odst. 2 *in fine* s. ř. s. již nebylo objektivně možné (viz. např. rozsudek ze dne 30. 5. 2007, č. j. 2 Azs 158/2006 - 85, resp. rozsudek ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40). Ustanovení § 71 odst. 2, věta třetí s. ř. s. stanoví lhůtu pouze pro rozšíření žaloby na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo o další žalobní body, a tedy v souladu s konstantní judikaturou i pro doplnění žalobního bodu do podání, které dosud žádný žalobní bod neobsahovalo; nedopadá však na odstranění jiných vad žaloby. Vady žaloby (tedy případy, kdy je formulován alespoň jeden žalobní bod, avšak způsobem, který není dostatečným pro jeho věcné projednání) jsou odstranitelné postupem dle § 37 odst. 5 s. ř. s., podle kterého předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu, která musí být přiměřená. Nejde-li tedy o situaci, kdy podání neobsahuje žádný žalobní bod, a jedná se o případ, kdy žalobní bod formulován byl, avšak nedostatečně přesně, je soud povinen postupovat podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a usnesením vyzvat podatele k opravě nebo odstranění vad podání tak, aby mohlo být věcně projednáno. Pouze v případě, že podání není ve stanovené lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení není možno pro tento nedostatek pokračovat, soud takový návrh odmítne. V dané věci je tedy nutno posoudit, zda podání stěžovatele bylo natolik vadné, že nebylo možné je vůbec považovat za žalobu (tedy zda skutečně neobsahovalo žádný žalobní bod), či zda se jednalo o žalobu zatíženou vadami, k jejichž odstranění měl být stěžovatel vyzván postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s.

Ze soudního spisu vyplývá, že stěžovatel v žalobě podané ke krajskému soudu dne 23. 12. 2016 uvedl, že byl v řízení o udělení mezinárodní ochrany jako jeho účastník zkrácen na svých právech, proto se na soud obrací s žádostí o soudní přezkum rozhodnutí žalovaného, které napadá v celém rozsahu. Namítl, že žalovaný nepostupoval v souladu se zákony a předpisy, nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu; dále namítl, že správní orgán nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a napadené rozhodnutí tak nelze považovat za přesvědčivé, správní orgán nepřihlížel pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení

vyšlo najevo, neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci, ve svém odůvodnění neuvedl dostatečně, jakými úvahami byl veden při hodnocení podkladů a výkladu ustanovení zákona o azylu. Žalobce dodal, že žalobu doplní po poradě s právníkem a poukázal na skutečnost, že je zajištěn a má omezenou možnost kontaktu s organizací, která právní poradenství v ZZC poskytuje. Vzhledem ke skutečnosti, že zástupce žalobce převzal zastoupení dne 21. 12. 2016 a neměl proto dostatek času k náležitému doplnění žaloby, požádal žalobce o poskytnutí přiměřené lhůty, ve které bude žaloba doplněna.

Právní otázkou vymezení žalobního bodu dle definice obsažené v § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém rozsudku ze dne 24. srpna 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, publ. pod č. 2162/2011 Sb. NSS. V tomto rozhodnutí se rozšířený senát přiklonil k výkladu, podle něhož *„je nutno za žalobní bod považovat každé vyjádření žalobce, z něhož byt' i jen v nejhrubších obrysech lze dovodit, že napadené správní rozhodnutí z určitého důvodu považuje za nezákonné. Jinými slovy, náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní ke jím domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí“*. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu tímto rozsudkem nepřímou potvrdil právní názor vyjádřený v rozsudku zdejšího soudu ze dne 2. srpna 2007, č. j. 2 Azs 54/2007 - 42, dle kterého *„za žalobní bod, u něhož je třeba pokusit se o jeho doplnění a upřesnění, pak nutno považovat každé vyjádření žalobce, z něhož byt' i jen v nejhrubších obrysech lze dovodit, že žalobce má napadené správní rozhodnutí z určitého důvodu za nezákonné. Pouze takovýmto - ve prospěch žalobce extenzivním - výkladem pojmu žalobního bodu lze naplnit ústavní požadavek řádného přístupu k soudní ochraně před rozhodnutím veřejné správy ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.“*

V projednávaném případě Nejvyšší správní soud především shodně s krajským soudem konstatuje, že žaloba v podobě, v jaké byla podána dne 23. 12. 2016, nebyla projednatelná, což ovšem nerozporuje ani stěžovatel. Dle Nejvyššího správního soudu však lze z obsahu žaloby usuzovat na právní argumentaci i skutková tvrzení, o něž se žalobní body opírají. Stěžovatel v žalobě označil důvod napadení správního rozhodnutí, neboť mj. uvedl, že žalovaný nezjistil stav věci tak, aby o něm nebyly významné pochybnosti a v rozsahu, který by byl nezbytný. Nejvyšší správní soud má za to, že taková dikce podání splňuje minimální požadavky na formulaci žalobního bodu. Z podání stěžovatele bylo zřejmé, v jakém rozsahu správní rozhodnutí napadá; rovněž důvody, proč tak činí, bylo možné považovat za žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Přestože stěžovatel v žalobě výslovně neuvádí, jaké konkrétní pochybnosti, resp. okolnosti, které žalovaný nezjistil a nezohlednil, má na mysli, splňuje taková formulace minimální požadavky na formulaci žalobního bodu ve smyslu ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Obdobně je tomu i v případě tvrzeného neprovedení důkazů potřebných ke zjištění stavu věci, které stěžovatel v žalobě rovněž blíže nespécifikoval. Přestože stěžovatel v žalobě podrobně nerozvádí další skutkové a právní důvody, má Nejvyšší správní soud za to, že tvrzení v takovém znění splňují minimální požadavky na formulaci žalobního bodu, resp. žalobní body. Nejvyšší správní soud tedy přisvědčuje stěžovateli názoru o existenci žalobních bodů. V případě, že by stěžovatel svá žalobní tvrzení v poskytnuté lhůtě upřesnil, jak ostatně v žalobě předjímal, nejednalo by se o nepřipustné a opožděné rozšíření původní žaloby ve smyslu § 71 odst. 2 věty třetí s. ř. s, neboť by byly toliko konkretizovány žalobní body v hrubých rysech v zákonné lhůtě v žalobě uvedené. Bylo proto na místě vyzvat stěžovatele ke konkretizaci žalobních bodů postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. se stanovením přiměřené lhůty k doplnění žaloby. K uvedenému lze odkázat na závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, který v rozhodnutí ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, taktéž shledal jako správný postup krajského soudu, který v případě nedostatečně konkretizovaného žalobního bodu vyzval žalobce k jeho upřesnění podle § 37 odst. 5 s. ř. s.

pokračování

v soudem stanovené lhůtě a teprve po marném uplynutí lhůty žalobu podle tohoto ustanovení odmítl.

Krajský soud dle názoru Nejvyššího právního soudu pochybil, pokud stěžovatele nevyzval k upřesnění žaloby a žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. bez dalšího odmítl. Za situace, kdy zástupce stěžovatele disponoval datovou schránkou, nelze konstatovat, že doplnění žaloby by již nebylo v technických a časových možnostech soudu, resp. samotného stěžovatele. Nejvyšší správní soud tedy shledal naplnění důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., neboť v posuzovaném případě nebyly splněny podmínky pro odmítnutí podání podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného zrušil usnesení Krajského soudu v Plzni a vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení; v něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozhodnutí ve smyslu § 110 odst. 3 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí ve věci (§ 110 odst. 2, věta první s. ř. s.).

Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem ustanoven zástupcem Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M. advokát, se sídlem v Praze, Ověnecká 78/33. Soud proto přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za 1 úkon právní služby (písemné podání ve věci samé - sepsání doplnění kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve výši 3100 Kč a náhradu hotových výdajů stanovenou paušální částkou ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem 3400 Kč. Ustanovený zástupce je plátcem DPH, proto je částka navýšena o 21%, celkem tedy činí 4114 Kč. Tato částka bude ustanovenému zástupci vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. dubna 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu